

EL LYRA ES CONVERTEIX EN UN MÈXIC PETIT

Jiří P. Kříž

Traducció de l'anglès: Eulàlia Salvat

ARTICLE PUBLICAT A *PRÁVO*, PRAGA, EL 20 DE DESEMBRE DE 2005

Lyra Gragensis, que ha estat brillant de manera silenciosa i coherent en el firmament teatral des de temps immemorials, ha preparat ara per al seu públic del Lichtenstein Mala Strana Palace un programa de drames de cambra d'alta qualitat. Un d'aquests excel·lents treballs és *Frida K.*, de l'escriptora espanyola Gloria Montero.

L'única actriu a l'escenari —Zora Jandová— està dirigida per Olga Strusková. En sentit estricte, hauria de citar Jandová i Pelona (la mort), una part inseparable del Mèxic postrevolucionari dels anys vint i trenta, juntament amb l'angoixa dels pintors surrealistes també representada per Frida Kahlo.

Amb molt bon gust

En relació amb això, podria mencionar la «còlera» d'alguns crítics enfadats que van haver de «suportar» una Frida Kahlo presentada al Volksbühne de Berlín durant el Festival de Teatre de Pilsen l'any 1998. La seva visió sobre aquesta obra quedava força clara: no era més que una adulació a una pintora d'esquerres en un teatre d'esquerres.

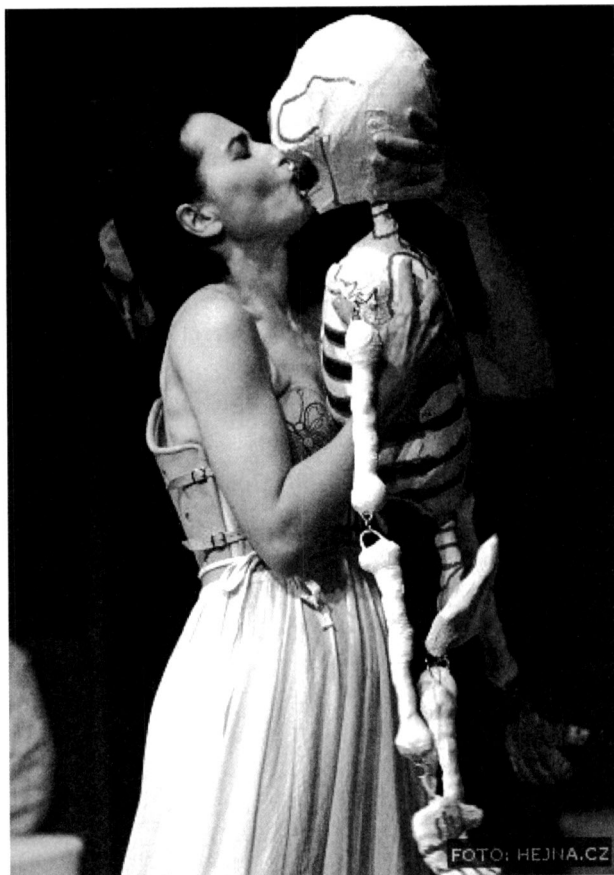
Frida Kahlo és mundialment coneguda com a pintora, germana espiritual de Toyen i d'altres pioners de l'emancipació. Frida estava preparada per desafiar el seu marit, Diego Rivera, que va mantenir un afer amorós amb la germana de Frida. Ella mateixa va viure el seu propi afer amorós amb Trotsky durant la seva angoixada estada a Mèxic, i amb altres personalitats polítiques i culturals. Diferents versions del retrat creat per Montero s'han vist a Llatinoamèrica, a Mèxic (en anglès) i al Festival de Teatre de l'Havana (en espanyol), i ni tan sols a Toronto ni a Nova York la seva orientació d'esquerres ha molestat ningú.

El Lyra es converteix en un Mèxic petit

Frida K. encaixa bé amb Zora Jandová. Té el temperament adequat i es mostra excellent en la interpretació de tots els sentiments contradictoris, plena de confidències pròpies quan

interpreta la desconfiança, l'ansietat i la seva preocupació per Mèxic, un camí difícil fins a una glòria incerta. Maneja molt bé també el ninot en forma d'esquelet que representa la mort, una part essencial de la tradició mexicana.

En el mínim espai del Lyra Pragensis, han aconseguit crear un escenari que reflecteix la vida i l'obra de Frida Kahlo amb un decorat dissenyat per Petr Larva, uns figurins d'Eliska Nova i la suggestiva música de Tadeáš Věřčák. Recomano fermament *Frida K.* a tots aquells que no aixequen barreres ideològiques i que es prenen la vida tal com és.

Zora Jandová, actriu de la producció txeca de Frida K. al Lyra Pragensis (Praga). (Danbovíi)